

Бібліокур'єр

№ 4 (20), 2017 Інформаційний бюлетень Наукової бібліотеки Чернівецького національного технологічного університету

БІБЛІОТЕКА ІНФОРМУЄ

ВІЛЬНИЙ ДОСТУП ДО РЕСУРСІВ БАЗИ ДАНИХ SCOPUS

Стор. 1

НОВИНИ БІБЛІОТЕКИ

ШКОЛА БІБЛІОТЕЧНОЇ ІННОВАТИКИ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЗАПРОШУЄ НА СЕМІНАР
ВЕБ-САЙТ : ПОПУЛЯРНІ СТОРІНКИ

Стор. 2

СТОРІНКАМИ ІСТОРІЇ

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА:
КОРОТКИЙ ОГЛЯД ЖИТТЯ
СТОРІНКАМИ КНИГ І
ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ
ПОДОРОЖ ДО ПЕРЕЯСЛАВА

Стор. 3-6

РАДИМО ПРОЧИТАТИ

НОВИНКИ СУЧАСНОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

Стор. 7-8

НОВИНИ БІБЛІОТЕКИ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ПРОПОНУЄ ВІЛЬНИЙ ДОСТУП ДО РЕСУРСІВ БАЗИ ДАНИХ SCOPUS

Міністерство освіти і науки забезпечило підключення понад 100 українських вишів та наукових установ МОН до міжнародних наукових баз даних Scopus та Web of Science за кошти держбюджету.

«В Україні досі лише одиниці з найбільших ВНЗ могли дозволити собі доступ до цих ресурсів власним коштом. МОН вирішило змінити цю ситуацію і фінансово підтримати централізовану передплату, щоб дати змогу якомога більшій кількості вчених користуватись такими базами даних. Найпопулярнішими в науковому світі є Web of Science та Scopus, які стали не просто базами наукових видань і публікацій, а інформаційними платформами, які мають багато додаткових корисних аналітичних сервісів. Це дійсно потрібні науковцям якісні ресурси пошуку та аналізу інформації», – розповів директор департаменту науково-технічного розвитку МОН Дмитро Чеберкус.

«Ми виходили з необхідності охотити доступом якнайбільшу кількість науковців – студентів, аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників. І, щоб максимально розширити аудиторію користувачів, встановили особливу додаткову умову. Установа, що отримала доступ, зобов'язана надавати його у комп'ютерних залах своїх бібліотек всім бажаним – незалежно від того, які установи та заклади вони представляють», – відзначив очільник департаменту.

Він додав, що окрім надання доступу компанії-постачальники послуг Elsevier (Scopus) та Clarivate Analytics (Web of Science) на прохання МОН погодилися проводити в Києві та регіонах семінари й тренінги. На них йтиметься про те, як підвищити публікаційну активність та якість наукових статей, шукати наукові видання для публікацій, планувати наукову кар'єру. Додатково загадані компанії упорядкують в базах профілі українських вишів та наукових установ, що дозволить певною мірою підвищити їх рейтинг та видимість на світовій науковій карті.

Доступ до ресурсів бази даних Scopus здійснюється з 31 жовтня 2017 року по 31 жовтня 2018 року з мережі університету.

ПРО SCOPUS

Scopus — бібліографічна і реферативна база даних та інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях. Є однією зі складових інтегрованого науково-інформаційного середовища SciVerse. На січень 2017 року містить понад 50 млн. реферативних записів.

Рубрикатор Scopus (ASJK) має 27 базових тематичних розділів, поділених на 335 підрозділів, політематичні статті індексуються одразу в кількох розділах. Індексує 18000 назв наукових видань з технічних, медичних та гуманітарних наук 5000 видавців.

База даних індексують наукові журнали, матеріали конференцій та серіальні книжкові видання. Розробником та власником SciVerse Scopus є видавнича корпорація Elsevier.

Пошуковий апарат Scopus інтегрований з пошуковою системою Scirus для пошуку веб-сторінок та патентною базою даних.

НОВИНИ БІБЛІОТЕКИ

ШКОЛА БІБЛІОТЕЧНОЇ ІННОВАТИКИ

8 листопада відбувся науково-практичний семінар бібліотечарів Чернігівського національного технологічного університету.

Чергове засідання Школи бібліотечної інноватики було присвячено використанню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у роботі бібліотек.

В рамках заходу були заслухані 5 змістовних доповідей:

•Ефективне використання мережевих ресурсів для підвищення індексу цитувань: ORCID + IRChNUT (Ільченко І., зав. відділом).

•Сучасний користувач бібліотеки: інформаційне середовище та інформаційна поведінка (Лузіна Н., зав.

сектором).

•Сучасні тенденції в галузі інформаційного забезпечення науки та освіти (Дейнека Т., зав. сектором).

•Система рекламно-інформаційної діяльності бібліотеки. Пропаганда бібліотеки. Методи-ка організації виставок літератури (Шкрєбко І., зав. відділом).

•Використання он-лайн опитувань у бібліотечній практиці (Баришполець І., зав. сектором).

Завершився семінар обговоренням порушених у доповідях тем, обміном професійним досвідом та побажаннями щодо тематики найближчих засідань Школи бібліотечної інноватики.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЗАПРОШУЄ НА СЕМІНАР

До уваги аспірантів, докторантів, молодих вчених, які прагнуть займатись науковою роботою!

Наукова бібліотека започатковує цикл практичних семінарів присвячених особливостям налаштування облікового запису в міжнародному реєстрі вчених ORCID (Open Researcher and Contributor ID) та підвищення індексу цитувань наукових публікацій, які включені до Електронного архіву ЧНТУ: "Ефективне використання мережевих ресурсів для підвищен-

ня індексу цитувань: ORCID + IRChNUT".

ORCID (Open Researcher and Contributor ID) – це некомерційний проект, мультидисциплінарний та міжнародний реєстр унікальних ідентифікаторів вчених, який, водночас, пов'язує дослідницьку діяльність науковців з їхніми ідентифікаторами. Кожному учаснику присвоюється унікальний 16-значний номер, відкритий ідентифікатор дослідника і автора досліджень. Для індивідуальних осіб доступ до реєстру надається безкоштовно. Вони можуть отримати ORCID ID, управляти записом результатів своєї діяльності і шукати в реєстрі інших науковців.

Інформацію щодо дати та місця проведення семінарів Ви можете отримати на сайті Наукової бібліотеки.

ВЕБ-САЙТ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ЧНТУ: ПОПУЛЯРНІ СТОРІНКИ

Мова - душа кожної національності, її святощі, її найцінніший скарб. У мові наша стара й нова культура, ознаки нашого національного визнання... І поки живе мова – житиме й народ, як національність. Не стане мови – не стане й національності: вона геть розпорошиться поміж дужчим народом.

Іван Огієнко

До Дня української писемності та мови бібліотека відкрила нову рубрику на сайті

«ВДОСКОНАЮМО СВОЮ УКРАЇНСЬКУ!».

Рубрика має наступні розділи, які будуть постійно оновлюватися:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

В цьому розділі до Вашої уваги представлено різноманітну, пізнавальну інформа-

цію про українську мову.

На сьогодні Ви можете переглянути:

- серію відео-роликів за участю відомих українських письменників;
- тренажер з правопису української мови, який поєднує теоретичні положення й практичні завдання для успішного засвоєння граматики української мови та вдосконалення навичок правопису;
- онлайн-тест словникового запасу української мови, за допомогою якого дізнаєтесь розмір запасу Вашої української;
- хроніка заборон української мови та гоніння української книги в Україні;

- наймилозвучніші слова української мови в картинках допоможуть Вам використовувати все розмаїття нашої мови, щоб кожного дня відчувати її неповторність;

- колекцію футболок яку презентували до Дня української писемності та мови та ін.

ЛІТЕРАТУРА З ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ

Бібліотека має чимало цікавої літератури з мовознавства, і одним з наших

головних завдань є розкриття та популяризація фонду. В цьому розділі представлено: бібліографічні списки рекомендованої літератури, інформація про нові надходження, презентації .

САЙТИ З МОВОЗНАВСТВА

До уваги читачів інформація про корисні сайти для тих, хто вивчає та вдосконалює українську мову.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Тематичний інтернет-навігатор містить посилання на електронні бібліотеки мовознавчої літератури та інші ресурси з мовознавчої тематики.

Ми маємо пам'ятати, що мова то є найбільший скарб будь-якого народу. З покоління в покоління як заповіт передається нащадкам любов до рідної мови і до свого народу.

«У вигляді мови, - сказав Олесь Гончар, - дано людині великий дар. Не тільки користуватися ним, рідним словом, але й натхненно ростити, оберігати його коріння й леліяти його цвіт, ось тоді воно й буде запаширим та співучим, сповненим музики й чару, життєвої правдивості й поетичності!».

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

22 листопада (3 грудня) 1722 — 29 жовтня (9 листопада) 1794

До 295-річчя від дня народження великого українського філософа: короткий огляд життя сторінками книг і періодичних видань з фонду Наукової бібліотеки ЧНТУ

Український філософ Г. С. Сковорода був настільки непересічною і різносторонньою особистістю, що освічені українці називали його "своїм Піфагором", "українським Сократом", "степовим Ломоносовим". А що стосується пам'яті народної, то за свідченням історика М. І. Костомарова, мало можна вказати таких народних осіб, яким був Сковорода і яких би так пам'ятав і поважав український народ. Відлуння легендарного життя мандрівного поета і мудреця і до цього дня розсипані в мові українській то у вигляді жарту, приказки, а то у вигляді афоризму, приписуваних Сковороді. Копії портрета Сковорода в XIX столітті висіли в багатьох українських оселях.

Григорій з'явився на світ 22 листопада (3 грудня) 1722 року в селі Чорнухи Київської губернії (нині Чорнухинський район Полтавської області) в родині простих людей. Про цей час вихованець і біограф філософа Михайло Ковалинський розповідає: "...Григорій на сьомому році від народження відзначався схильністю до набожності, талантом до музики, охотою до науки і твердістю духу. В церкві він добровільно ходив на клирос і співав чудово, присмьно".

Людина має дві найбільші в житті радості: змолоду піти у світ з отчого дому й на схилі літ повернутися на рідний поріг. Настав час і Грицеві зробити перший самостійний крок – полишити затишну батькову хату, розчинити ворота в широкий світ.

За рівнем викладання й навчання Київська Академія не поступалася відомим європейським університетам. Студенти Могилянки наполегливо вивчали мови, філософію, історію, географію, математику, геометрію, громадську й військову архітектуру, астрономію, нотний спів, інструментальну музику та ще добрий десяток дисциплін.

Григорій Сковорода був першим серед учнів Академії. Попереду студента вже вабив клас філософії, та вийшов указ відправити його в Санкт-Петербург до царського двору, у півчу капелу. Капела, ніжний, заворожуючий спів якої душевно розраджував Єлизавету Петрівну, прикрашав її царювання, була предметом постійних турбот імператриці. Хористів гарно, по-придворному одягали, жили вони в Зимовому палаці, мали ситний стіл. Платню їм поклали добру: по 25 карбованців на рік. Та пільги пільгами, а перебування і праця в капелі не були прогулянкою у блакитному каптані серед білих ромашок Палацового луку. Розпорядок був строгий: щоденні виснажли-

*Ревнитель истины, духовный боготчец,
И словом, и умом, и жизнью мудреца;
Любитель простоты, и от сует свободы,
Без лести друг прямой, доволен всем всегда
Достиг на верх наук, познавши дух природы,
Достойный для сердец пример, Сковорода.*
М. Ковалинский

ві репетиції, найсуворіша дисципліна і цілковита слухняність. Так минув для Григорія перший рік. Пішов другий... Життя непросте, складне, але ж влаштоване, сите, з привабливою перспективою – добрий пенсіон, а там, дивись, і масток випаде на рідній Україні...

Молодий Григорій вирішив: свобода вища за позолочене вбрання, за багатий стіл із вином і солодощами; знання, пошук істини значніші за спів і музику, хоч і не збирався полишати флейту, пісню та поезію. Розповідають, що сама імператриця Катерина II кликала Сковороду жити в столиці, але він, сидючи на пагорбі поруч з пастухом і хлопчиком підпаском, сказав: «Не поеду! Мне свирель и овца дороже царского венца!». Сковорода знову в академії, серед товаришів по бурсі.

У 1750 році Сковорода «возжелал видеть чужие края» і кілька років мандрував за кордоном. У нього були всі шанси досягти успіху і на дипломатичній ниві, адже він знав латину, грецьку, польську, німецьку і церковнослов'янську мови... Але і це заняття філософ не вважав «своим сродным трудом». Підсумки подорожей по білому світу він підвів в одному зі своїх трактатів: «Не ищи счастья за морем, не проси его у человека, не странствуй по планетам, не волочись по дворцам, не ползай по шаре земном, не броди по Иерусалимам. Воздух и солнце всегда с тобою».

Повернувшись з-за кордону і закінчивши навчання в академії, восени 1753 року Сковорода починає викладати курс пітики (поезії) в Переяславі. У меморіальному музеї Григорія Сковорода, що знаходиться в будівлі колишнього колегіуму, можна побачити келію, де філософ жив і готувався до уроків, музичні інструменти, на яких грав, меблі та книги XVIII ст., клас, в якому викладав.

Недовгим був навчальський хліб і келійний притулок двадцятивосьмирічного Григорія Сковорода в Переяславському колегіумі. Коротким видався і його перший строк домашнього вчителя в родині багатого діда Степана Томари із села Каврай, що в тридцяти верстах од Переяслава. Та не минуло й року, як гордовитий Томара починає розшукувати Сковороду і прохає повернутися, на будь-яких умовах, до сина, який не встигає утирати сльози за вчителем. Григорій вдруге з'являється у Кавраї і залишається тут аж до літа 1759 року. Тільки тепер за вільним бажанням: «без договору, без умов» із паном Томарою. Та й самому вельможі довелося притлумити свою гординю: зрозумів, нарешті, що вчитель Сковорода – то дарунок долі для його сина. П'ять років виховував Григорій Сковорода Василя, сина пана Томари, після чого кар'єра юнака склалася за звичаєм української старшини.

У 1759 році Сковорода прийняв запрошення викладати поезію в Харківському колегіумі. За неортодоксальні думки, до того ж витлумачені в перекрученому сенсі, двічі був відсторонений від роботи, але повертався. Коли це сталося втретє, в 1769 році, Сковорода назавжди покинув службу.

Обравши шлях мандрівного філософа, Сковорода значну частину життя відчував матеріальну потребу.

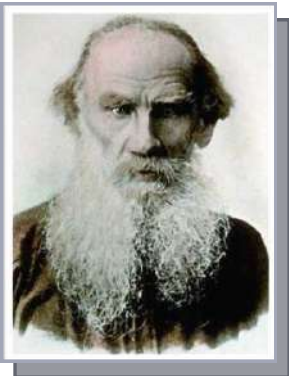

За свідченням друзів, в інші часи його гардероб складався лише з двох старих сорочок, одного вовняного жупана, однієї пари черевиків і однієї пари чорних гарусових панчіх: «Ничего я не желатель, кроме хлеба да воды, нищета мне есть приятель – давно с нею мы сваты». Багато поміщиків і селян вважали за честь прийняти Сковороду в своєму будинку - нагодувати, почистити його одяг, полагодити взуття. Правда, завдяки своєму способу життя, особливого клопоту Григорій Савич не завдавав. Харчувався він фруктами, зеленню і молочними продуктами. М'яса і риби не їв - «не по суеверію, а по внутрішньому своєму расположению». Розплачувався за прийом мандрівний філософ єдиним, що у нього було - мудрістю.

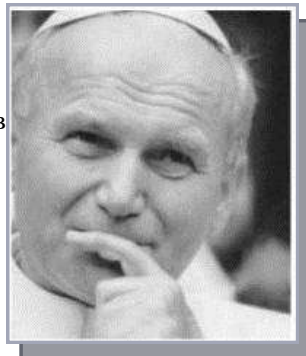
Філософ передбачав свою смерть і бажав ще за життя побачити свого колишнього учня, свого духовного наслідника – Михайла Ковалинського та поїхав до нього до села Хотетова недалеко міста Орла, де розповідав йому про своє життя, немов залишаючи своєму учневі всі свої духовні скарби, своє навчання. Ковалинський хотів затримати свого вчителя на довший час в себе, але він, відчуваючи свою близьку смерть, поїхав в Україну, хоч це була осінь і падали зливні дощі.

На ранок – треті півні проспівали – випав сніг. У ледь прозорій синяві вікна замерехтіли лапаті сніжинки. Вони билися в шибку вікна й безсило сповзали по склу. Та навіть коли б їм і вдалося залетіти до кімнати, то, нечутно падаючи на полотняну сорочку, на просвітлене обличчя Григорія Сковороди, уже б не танули...

Лев Толстой, для якого не існувало авторитетів, писав про

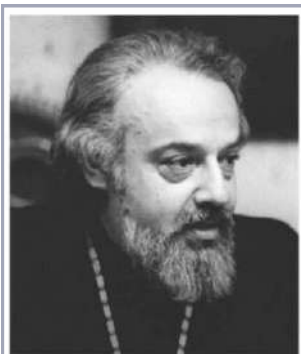

Григорія Сковороду: «Багато в його світогляді є дивовижно близького мені. Я недавно іще раз його перечитав. Мені хочеться написати про нього. І я це зроблю. Його біографія, мабуть, ще краща за його твори, але які гарні й твори!».

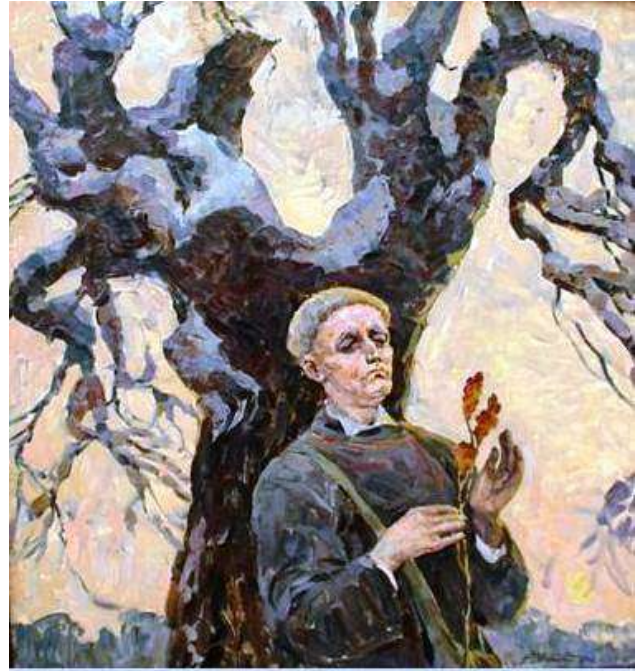

Папа Римський Іван Павло II в одній з проповідей процитував Григорія Сковороду: «Все проходить, тільки любов після всього залишається. Все проходить, але не Бог і не любов». І додав: «Тільки людина, глибоко пройнята християнським духом, могла мати таке натхнення».

Олександр Мень: «Вічний мандрівник, він ходив усюди з торбинкою, в ній були тільки Біблія і кілька улюблених книг античних авторів. Така освічена і в той же час народна людина, унікальна особистість, яка сприймала все інакше, ніж кабинетний вчений. У ньому було щось містичне, і в той же час він був сином раціонального XV-XVIII століття.

Це був найяскравіший український самородок і одночасно громадянин Всесвіту. Якщо такого автора перевести на якусь міжнародну мову, він усюди був би визнаним і зрозумілим».

Генрі Ягодкин
художник

Тоді лише пізнається цінність часу, коли він утрачений.

У тих, хто душею низький, найкраще з написаного і сказаного стає найгіршим.

Більше думай, а тоді вирішуй. Спіши повільно!

Ти не можеш віднайти жодного друга, не нашукавши разом з тим і двох-трьох ворогів.

То навіть добре, що Діоген був приречений на заслання: там він узаявся до філософії.

Хіба не мертвою є душа, позбавлена істинної любові? ...

Хіба може говорити про біле той, котрому невідоме, що таке чорне?

Ти робиш найкращу і для тебе рятівну справу, коли твердо йдеш шляхом доброго глузду.

... людська душа і друг, безсумнівно, цінніш за все інше.

... найгірша хвороба – хворіти духом.

... хто сліпий, тому скрізь ніч... Якщо ти темрява – скрізь для тебе пекло.

... як хто посіє в юності, так пожне в старості.

Григорій Сковорода

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

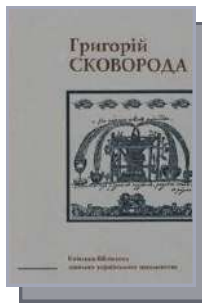
Сковорода Григорій Савич : матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bit.ly/1UJUPjr>

Життя і творчість Григорія Савича Сковороди [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://scovoroda.info/> Усе в тобі... Григорій Сковорода [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bit.ly/2yh4BDW>

Національний літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.skovoroda.in.ua/skovorodas-life>

Григорій Сковорода : повна академічна збірка творів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.skovoroda.org.ua/zavantazhytu>

Григорій Сковорода. Вибране (Аудіокнига) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bit.ly/2yhhzSg>

**БІБЛІОТЕКА РЕКОМЕНДУЄ:
КНИГИ**

Сковорода, Г. С. Твори у 2 томах. - 2-е вид., випр. - К. : Обереги, 2005.

Т. 1 : Поезії. Байки. Трактати. Діалоги. - 527 с.

Т. 2 : Трактати. Діалоги. Притчі. Переклади. Листи. - 479 с.

Сковорода, Г. С. Вибрані твори. - Харків : Прапор, 2007. - 384 с.

До книги ввійшли цикли «Сад божественних пісень», «Харківські байки», діалоги

«Нарцис», «Розмова про стародавній світ», «Розмова п'яти подорожніх про справжнє щастя в житті», «Алфавіт миру», «Боротьба архистратига Михайла із Сатаною», «Суперечка біса з Варсавою», притчі «Вдячний Єродій», «Убогий Жайворонок». Їх подано за автографами, найкращими списками й першодруками, а також уперше в історії видань творів Сковороди оснащено належним науковим апаратом.

Сковорода, Г. С. Сочинения. - Минск : Современный литератор, 1999. - 703 с.

Пропоновані твори великого мислителя і поета Григорія Сковороди, які розповсюджувалися за його життя в рукописах, продовжують викликати увагу освіченої громадськості.

Наш первоузум. Григорій Сковорода на портреті і в житті : фотокнига. - К. : Спалах, 2004. - 176 с.

Загадкова постать великого українського філософа приваблювала багатьох дослідників. Проте автори цієї книги знайшли самобутню художню форму, де у витонченій ліричній манері і водночас глибинно відтворено добу, на тлі якої розгорталися події із життя Г. С. Сковороди, означені скупими документальними свідченнями,

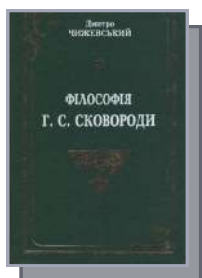
багатющим ілюстративним матеріалом стосовно його сучасників.

Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. праць / упоряд. : В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій. - Переяслав-Хмельницький : Буклет, 1997. - 453 с.

Пропонована збірка містить статті й уривки з праць учених України, української діаспори та західних науковців, які відтворюють розмаїття концепцій і часом дискусійних інтерпретацій мислителя.

Ушкалов, Л. В. Нариси з філософії Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов, О. В. Марченко. - Харків : Основа, 1993. - 150 с.

У монографії досліджуються засновкові моменти ейдології Г. С. Сковороди, а також форми її іконічного існування на тлі поступу європейської філософської традиції від античності до бароко.

Чижевський, Д. І. Філософія Г. С. Сковороди. - Харків : Прапор, 2004. - 272 с.

У книзі автор на багатому джерельному матеріалі досліджує засади сковородинської метафізики, антропології, гносеології, етики.

СТАТТІ

Білецький, В. Есхатологічна спрямованість філософії Г. С. Сковороди // Наука Релігія Суспільство. - 2008. - № 2. - С. 121-125.

Бетко, И. Сковорода-мистик в культурологічній концепції Д. Чижевського // Философская и социальная мысль. - 1994. - № 5 - 6. - С. 37-46.

Власова, Н. Філософсько-релігійні аспекти духовних цінностей в спадщині Григорія Сковороди та Володимира Соловйова // Науковий часопис. - 2007. - № 1. - С. 85-93.

Горський, В. Філософія Григорія Сковороди / В. Горський, К. Кислюк // Історія української філософії : підручник. - К. : Либідь, 2004. - С. 124-156.

Злупко, С. "Божественна економія" Григорія Сковороди // Персоналії і теорії української економічної думки. - Львів : Євросвіт, 2002. - С. 40-52.

Киркач, В. Психічна структура людини крізь призму поглядів Г. С. Сковороди та К. Д. Ушинського // Наука Релігія Суспільство. - 2008. - № 3. - С. 86-90.

Кононенко, Т. Історіографія парадигм українознавства як передумова українознавчо-філософського дослідження спадщини Г. Сковороди // Українознавство. - 2011. - № 2. - С. 102-110.

Луців, Л. Григорій Сковорода і його філософія // Альманах українського союзу на рік 1972. - New York : Svoboda Press, 1972. - С. 27-58.

Майданюк, І. Свобода і щастя - основи рецепта ідеального суспільства (за вченням Г. Сковороди) // Українознавство. - 2011. - № 1. - С. 72-75.

Мармуров, В. Дружба та любов як компоненти духовності в етико-аксіологічних концепціях Г. С. Сковороди та П. Д. Юркевича / В. Мармуров, П. Давидов // Наука Релігія Суспільство. - 2008. - № 2. - С. 168-173.

Наливайко, С. Сковорода: таємниця славетного імені // Українознавство. - 2008. - № 3. - С. 148-154.

Пісоцький, В. Ідея толерантності в етиці Г. С. Сковороди // Сіверянський літопис. - 1997. - № 6. - С. 86-93.

Петров, В. Личность Сковороды // Философская и социальная мысль. - 1995. - № 1-2. - С. 191-211.

Радченко, Н. Гностичні мотиви у творчості Григорія Сковороди // Науковий часопис. - 2007. - № 1. - С. 141-148.

Роменец, А. Етапи самопознання человека в трудах Г. С. Сковороды // Проблемы философии: Человек как предмет философского и конкретно-научного познания. - К. : Вища шк., 1987. - Вып. 74. - С. 80-83.

Семенков, В. Про модус присутності Г. Сковороди в українській та російській культурі / В. Семенков, М. Рабжаєва // Філософська думка. - 2002. - № 5. - С. 89-108.

Соломко, Л. Р. Соционический тип Григория Сковороды // Менеджмент и кадры. - 2010. - № 12. - С. 41-55.

Софійчук, Г. "Сміючись, говорити правду" (Байки Григорія Сковороди) // Дивослово (Українська мова і література в навч. закладах). - 2007. - № 5. - С. 23-25.

Федів, Ю. О. Філософія українського просвітництва другої половини XVII - XVIII ст. Г. Сковорода / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова // Історія української філософії. - К. : Україна, 2000. - С. 111-201.

Шевчук, В. Григорій Сковорода як письменник і мислитель / В. Шевчук // Муза Роксоланська: Українська література XVI-XVIII століть: у 2 кн. Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. - К. : Либідь, 2005. - С. 579-595.

СТОРІНКАМИ ІСТОРІЇ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ БІБЛІОТЕК - 2017, АБО НАША ПОДОРОЖ ДО ПЕРЕЯСЛАВА

Що може бути краще за мандрівку новими місцями, захоплюючих вражень та спілкування з цікавими людьми? Тому у своє професійне свято – Всеукраїнський день бібліотек – співробітники книгозбірні Чернігівського національного технологічного університету вирушили у подорож до древнього Переяслава.

Знайомство з містом-музеєм розпочалось з відвідин Музею Заповіту Т. Г. Шевченка, розташованого в колишньому будинку друга поета – лікаря А. О. Козачковського.

Тут в ніч на 25 грудня 1845 року Тарас Григорович і написав вірш «Заповіт». Того ж року він змалював архітектурні пам'ятки Переяслава: «Вознесенський монастир», «Михайлівську церкву», «Покровський собор», «Андруші», «У В'юниці», «Кам'яний хрест св. Бориса». Про гостинних друзів згадує у повістях «Близнець» і «Художник», в «Археологічних нотатках», у листуванні та поезіях. У музеї є меморіальні кімнати: вітальня, кімната для гостей, в котрій жив Тарас Шевченко, бібліотека та кабінет лікаря А. О. Козачковського. До 2008 року тут розміщувався Історичний музей, найцікавіші експонати якого мають відношення до козацьких часів - це старовинна зброя, власні речі козацьких ватажків, копії важливих документів, крім того зберігається особиста шабля Богдана Хмельницького, подарована йому польським королем Яном Казимиром.

Далі ми завітали до Меморіального музею Григорія Сковороди, що знаходиться в колишньому будинку Переяславського колегіуму.

Відкриття музею було приурочене до 250-річного ювілею з дня народження Григорія Савича. Саме тут у середині XVIII

ст. він викладав пітику (науку віршування), впровадивши нову методику навчання: відмовившись від тілесних покарань та спілкуючись з учнями, як батько з дітьми. Частина експозиції відображає історію самого колегіуму; представлені старовинні меблі: крісло, годинник, стіл, у антикварних шафах зберігаються більш ніж 10 тис. томів літератури XVIII-XIX ст.

Перлиною колекції музею є унікальний портрет Григорія Сковороди роботи невідомого художника XVIII ст. Виходячи з даних архівних документів, відтворений інтер'єр кімнати, у якій жив і працював Григорій Савич і де ним був створений відомий педагогічний та філософський трактат «Рассуждение о поэзии и руководство к искусству оной». На особливу увагу заслуговують музичні інструменти, якими поет досконало володів: ліра, бандура, скрипка, тощо.

На сам кінець подорожі дружнім колективом попрямували до Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрящини.

Музей розташований просто неба та розповідає про еволюцію житла і домашнього вогнища від пізнього палеоліту до народної хати початку XX ст.; від кам'яних ножів і сохи до новітніх космічних досліджень; від кам'яних скульптур періоду кочівників до високохудожніх творів народних митців; від первісних вірувань до глибокої віри в Бога та християнських моральних цінностей, крім того включає 13 тематичних музеїв.

Незважаючи на похмурий день, настрої у всіх був сонячний. Відчуття свята після відвідування таких цікавих місць залишиться з нами надовго. Тут немов спинився швидкоплинний час і ми потрапили у сиве минуле: старовинні церкви, дерев'яні вітряки, козацька фортеця; маленькі чепурненькі хатинки під солом'яними стріхами, що купаються в різнобарвних квітах; ікони, сповиті вишитими рушниками; духмяний запах сухої трави; весела атмосфера ярмарку з піснями, танцями та смачною народною їжею. Все це наша Батьківщина!

«Пізнай свій край..., себе, свій рід, свій нарід, свою землю – і ти побачиши свій шлях у житті...» – писав Григорій Сковорода, і з ним важко не погодитись.

До нових цікавих та незабутніх подорожей!

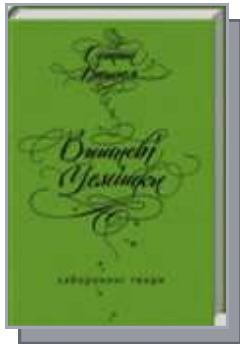
РАДИМО ПРОЧИТАТИ

НОВИНКИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА
ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Костенко, Л. Записки українського самашедшого : роман / Л. Костенко. – К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. – 416 с.

Роман написано від імені 35-річного програміста, який на тлі особистої драми прискіпливо, глибоко й болісно сканує усі вивихи нашого глобалізованого часу. У світі надмірної (дез)інформації і тотального відчуження він – заручник світових абсурдів – прагне подолати комуні-

кативну прірву між чоловіком і жінкою, між родиною і професією, між Україною і світом.

Вишня, О. Вишніві усмішки. Заборонені твори / О. Вишня – вид. 2-ге, доп. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2016. – 416 с.

До цієї унікальної збірки увійшли найвизначніші твори Остапа Вишні різних років, а також фейлетони, що видаються вперше. За сприяння Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка, було відтворено первозданий вигляд «Усмішок». І тепер ми можемо насолоджуватися колись за-

бороненими та скороченими взірцями цього самобутнього жанру в повному обсязі.

Лис, В. Століття Якова : роман / В. Лис. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2017. – 240 с.

Роман - своєрідний епос-біографія одного польського українця, який за свій столітній вік пережив п'ять держав: Російську імперію, УНР, Польщу, гітлерівську Німеччину, сталінський СРСР. Доживши до держави Україна, він опинився перед лицем і родиною, і національної драми, яка була запрограмована катастрофами ХХ століття... У житті старого

Якова Меха на короткий час, мов той метелик, з'являється дівча-приблуда. Вона питає, чи любив він колись, - і вирінає десь із глибини пам'яті його кохання, і біль втрати, і круговерть війн та режимів, і радощі та горе в родині, і гріхи й каєття...

Лис, В. Країна гіркої ніжності : роман / В. Лис. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2015. – 368 с.

Три покоління однієї родини, три жіночі долі, три щемливі історії, з яких складається вже історія власної країни в жорсткому й несентиментальному ХХ столітті. Даздраперма у 30-ті роки пройшла кризів пекло дитбудинку для дітей ворогів народу, а згодом опинилася у вирі повстанської боротьби на Волині...

Її донька Віталія, понесе свій хрест – кохання до кримінального авторитета та боротьбу із власною пристрастю. Не уникне випробувань і онука Олесь, коли разом із Майданом до її життя ввірвуться кохання та зрада...

Кокотюха, А. Червоний : роман / А. Кокотюха. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2016. – 320 с.

Їм закидають масові вбивства вчителів. Бандерівцям місце в ГУЛАГу, де вони... можуть бути корисними. Замість скніти в таборах, ватажок повстанців Данило Червоний наводить там лад! І нехай він планує втечу, йому єдиному до снаги приборкати ув'язнених злочинців. Як це було, розкажуть три свідки: міліціонер, чекіст і ворог народу. Не шукайте Червоного ані серед мертвих, ані серед живих, шукайте — серед овіяних легендою!

Дашвар, Л. Покров : роман / Л. Дашвар. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2017. – 384 с.

Останні дні листопада 2013 року багато чого змінюють і в житті країни, і в долі киянки Мар'яни Озерової. Після розміреного напівсонного існування дівчина опиняється у вирі подій і несподіваних зустрічей: виснажливі чергування на Майдані, зникнення коханої людини, пошуки нащадків козака Дороша - спадкоємців величезного статку... Звідки ж

Мар'яні знати, що чекає на того нащадка. Предки заповіли йому не лише скарб, а й родинне прокляття...

ДНК : роман / С. Жадан, Ю. Винниук, І. Карпа, Фоззі, В. Рафєєнко, М. Кудрик ; авт. ідеї С. Жадан, Фоззі. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2016. – 240 с.

У не дуже віддаленому майбутньому звичайний український студент Андрій Чумак стає піддослідним у науковому експерименті: розшифровка генетичного коду дасть йому змогу особисто пережити найяскравіші моменти з життя предків. Його нові спогади складаються в

приголомшливу, жорстоку у своїй правдивості історію країни... Пошматована, розкидана по світу примхами долі, родина Чумаків утратила головне – зв'язок поколінь. Чи не в цьому полягає трагедія всього українського народу? І хто вчиться на наших помилках?

Фоєр, Дж. С. Вся ясно : роман / Дж. С. Фоєр. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2017. – 320 с.

У цьому життєствердному романі поєднано все, що тільки можливо: подорож двадцятирічного американця сучасною Україною, історію єврейського містечка, знищеного під час голокосту, листи не дуже грамотного юного одесита-перекладача про наше сучасне життя (як його собі уявляє автор-американець). З

пожовклою фотографією в руках головний герой роману вирушає до далекої, незнаной України, аби знайти людину, яка врятувала його дідуся в роки другої світової війни. Ця феєрична та непередбачувана подорож обертається на шлях до себе, на пошук відповіді на одвічні питання.

РАДИМО ПРОЧИТАТИ

Нанійв, П. Тричі продана : роман / П. Нанійв. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2017. – 336 с.

Вона була тричі продана. Рідною матір'ю грекинею. Польським послом. До безтями закоханим чоловіком... Неймовірно вродлива, надзвичайно зваблива жінка стала не тільки окрасою найпишніших європейських балів, а й винуватицею неоднозначних політичних рішень. Звичайна невілница, що перетворилася на одну з найвпливовіших жінок Пол'щі.

Продана, зраджена, але незламна. Софія Потоцька - жінка-легенда, що здолала шлях від невілничого ринку до королівських покоїв...

Орлик, Т. Данило Галицький : роман / Т. Орлик. - Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2017. – 240 с.

1245 рік... Хан Батий, повернувшись з походу по Русі, зміцнює армію та захоплює нові землі. Одне по однім підкоряються князівства полчищам монголів. У Галицько-Волинські землі тікають тисячі людей, рятуючись від жорстоких кочівників... Галицький князь Данило Романович починає готуватися до війни з Ордою. Він здобуде перемоги дорогою ціною, але відстоїть право свого народу на незалежність і на честь старшого сина закладе справжнє європейське місто — місто Лева — Львів.

Влащенко, Н. Кража, или Белое солнце Крыма / Н. Влащенко. – Харьков : Фолио, 2017. – 394 с. : фото.

Книга присвячена одній з найтрагічніших подій в історії сучасної України - віроломному захопленню Криму Російською Федерацією. Про те, як це було, розповідають люди, що знаходилися безпосередньо в епіцентрі подій зими-весни 2014 року: О. В. Турчинов, О. Т. Кіхтенко, А. Б. Аваков, С. Т. Полтарак,

І. П. Смешко, В. А. Наливайченко, А. Чубаров і багато інших представників влади, а також, звичайно, жителі Криму.

Розповідь супроводжується фотохронікою кримських подій, що допомагає читачеві уявити, як велася підготовка Росією анексії Криму, як на півострові з'явилися «зелені чоловічки», як відбувалося захоплення влади і проводився так званий референдум про приєднання Криму до Росії.

Лойко, С. Аэропорт : роман / С. Лойко. – Киев : Брайт Букс, 2016. – 376 с.

Дія роману починається в Аеропорті й розгортається похвилинно протягом останніх п'яти днів понад 240-денної облоги. Хоча роман заснований на реальних фактах, усі персонажі – плід художнього вимислу, як і назва Аеропорту. Маленький український гарнізон Аеропорту денно й нічно відбиває атаки супротивника,

який значно переважає його у живій силі й техніці. Але тут, у цьому зруйнованому до підвалин Аеропорті, підступні й жорстокі вороги зіштовхуються з чимось неочікуваним і неймовірним. Із кіборгами. Вороги самі так назвали захисників Аеропорту за їхню нелюдську живучість та впертість приречених.

Хігер, К. Дівчинка в зеленому светрі. Життя у мороці голокосту / К. Хігер, Д. Пейснер. – К. : Країна Мрій, 2015. – 256 с.

"Дівчинка в зеленому светрі" — всесвітньо відомі мемуари Кристини Хігер, яка пережила Голокост і вціліла у Львові 1943-го року тільки завдяки тому, що її родина з невеликим гуртом інших євреїв змогла сховатися в каналізації. Чотирнадцять місяців під землею їм допомагав, ризикуючи власним життям, поляк-католик Леопольд

Соха, колишній злодій, що таким чином немов спокутував свої минулі гріхи. Не позбавлена упередженості й багатьох неточностей, адже на момент окупації маленькій Кристині було заледве сім років, це книжка про жагу до життя, дружбу й порятунк.

Кемерон, Б. Життя і мета собаки : роман / Б. Кемерон. – Харків : Книжковий Клуб «Сімейного Дозвілля», 2017. – 240 с.

Це історія про пса, який живе вічно, народжуючись знову і знову, щоб зрозуміти у чому його призначення. Маленький Тобі, веселий і відданий золотистий ретривер Бейлі, відважна німецька вівчарка Еллі – одна душа в кількох собачих інкарнаціях намагається зрозуміти сенс дружби і самопожертви, причину людської жорстокості і ціну відданої любові людини і тварини.

Змінюючи забарвлення шерсті та імена, пес шукатиме того, хто колись стане його хлопчиком.

Лабковський, М. Хочу и буду: Принять себя, полюбить жизнь и стать счастливым / М. Лабковський. – М. : Альпина Паблшер, 2017. – 320 с.

Психолог Микола Лабковський абсолютно впевнений, що кожна людина може і має право бути щасливою і робити тільки те, що їй подобається. Його книга про те, як зрозуміти себе, віднайти гармонію і навчитися радіти життю.

Автор досліджує причини, що заважають психічно здоровому способу життя: наші свідомі та підсвідомі тривоги і страхи, невміння прислухатися до себе та будувати відносини з іншими людьми.